

DECIZIE

12 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Valentina Clevadi
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Capațina Elisaveta,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Elisavetei Capațina
împotriva Primăriei satului Pohorniceni raionul Orhei cu privire la obligarea eliberării
actului administrativ solicitat și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014, prin care
cererea de revizuire depusă de către Capațina Elisaveta a fost respinsă ca fiind
inadmisibilă

constată:

La 13 noiembrie 2009, Capațina Elisaveta a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei satului Pohorniceni raionul Orhei cu privire la obligarea eliberării
actului administrativ solicitat și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că a înaintat cerere către Primăria Pohorniceni,
prin care a solicitat modificarea destinației și schimbarea terenului ce-i aparține cu
drept de proprietate cu o suprafață de 2,29 ha pe un teren (lotul școlii) cu o suprafață
de 1,2 ha.

Susține că, Consiliul sătesc Pohorniceni, raionul Orhei prin decizia nr. 5/7.7 din
11 septembrie 2009 a acceptat tranzacția, fapt ce se confirmă prin voturile afirmative
ale consilierilor.

Menționează că pentru a efectua tranzacția de schimb și a perfecta actele
necesare, a solicitat de la Primărie eliberarea deciziei menționate, însă Primăria, în
persoana primarului Roșca Pavel, sub diferite motive, îi refuza eliberarea actului
solicitat. Iar la 29 septembrie 2009, când a primit copia deciziei nr. 5/7.7 din 11
septembrie 2009, a fost surprinsă de conținutul acesteia, care a fost cu totul altul decât
cel votat de consilieri, or, consilierii au votat pentru schimbarea destinației și au permis
efectuarea schimbului terenului, cu atât mai mult că dînsa cedează în schimb un teren
cu o suprafață practic de două ori mai mare.

În atare circumstanțe, afirmă că a fost pusă în situație că la 12 octombrie 2009 să
se adreseze Primarului satului Pohorniceni cu o cerere în scris, prin care a solicitat
eliberarea deciziei Consiliului sătesc Pohorniceni în redacția votată de consilieri și nu
în redacția falsificată, iar din motiv că i-a fost refuzat în recepționarea cererii, a

expediat-o prin serviciul poștal.

Faptul că Consiliul sătesc Pohorniceni a votat o decizie cu un alt conținut decât cel prezentat de Primarul Roșea Pavel, susține că ei-1 pot confirma consilierii Serghei Anatolie, Strașnii Ana, Prodan Stepanida, Moruz Nina, Onofraș Alexandra, Galagan Aurica, Vataman Andrei, Jioară Vasile și Doagă Boris.

Mai invocă că răspuns la cererea din 12 octombrie 2009 nu a primit și Primăria Pohorniceni pînă în prezent refuză eliberarea actului solicitat în redacția votată de consilieri, astfel încălcînd prevederile normelor stabilite de Legea contenciosului administrativ și creîndu-i prejudicii morale considerabile, care nu le poate tolera sub nici o condiție.

Solicită obligarea Primăriei satului Pohorniceni raionul Orhei să-i elibereze copia deciziei Consiliului sătesc Pohorniceni nr. 5/7.7 din 11 septembrie 2009 în redacția votată de consilieri și încasarea de la pîrît în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 5000 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Orhei din 07 iunie 2010, acțiunea a fost admisă parțial și obligată Primăria satului Pohorniceni raionul Orhei să elibereze Elisavetei Capațîna copia integrală a procesului-verbal nr. 05 din 11 septembrie 2009 de la ședința Consiliului sătesc Pohorniceni raionul Orhei cu privire la examinarea cererii de permitere a schimbului terenului proprietate privată cu suprafața de 2,29 ha cod cadastral 6457106097 cu terenul fostul lot al școlii cu suprafața de 1,20 ha, care i-a fost înmînat reclamantei în ședința de judecată la data de 07 iulie 2010 și încasat de la Primăria satului Pohorniceni raionul Orhei în beneficiul Elisavetei Capațîna în contul recuperării daunei morale suma de 1000 lei, pentru neexaminarea în termenul legal a cererii prealabile, iar în rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2010 a fost admis recursul declarat de Capațîna Elisaveta, casată hotărîrea primei instanțe și restituită pricina la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Orhei din 09 decembrie 2011 cererea de chemare în judecată depusă de Capațîna Elisaveta împotriva Primăriei Pohorniceni raionul Orhei privind obligarea eliberării actului administrativ solicitat și repararea prejudiciului moral a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2012, a fost respins recursul declarat de Capațîna Elisaveta și menținută hotărîrea primei instanțe.

La 26 iunie 2014, Capațîna Elisaveta a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2012, solicitînd admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei instanței de recurs și rejudecarea cauzei în fond.

În susținerea cererii de revizuire a invocat prevederile art. 449 lit. a) CPC, susținînd că prin sentința penală irevocabilă s-a constatat comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă.

Menționează că după pronunțarea deciziei de către Curtea de Apel Chișinău din 31 mai 2012, procuratura raionului Orhei prin ordonanța din 10 februarie 2014 a constatat că la ședința Consiliului Pohorniceni din 11 septembrie 2009 prin votul majorității membrilor s-a decis admiterea cererii sale privind schimbul terenului, însă în procesul-verbal al ședinței din 11 septembrie 2009 de către secretarul Consiliului Elena Marițoi au fost introduse date vădit false, acțiunile căreia întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Cod penal, falsul în acte publice.

Afirmă însă, că din motivul survenirii decesului făptuitorului Elena Marițoi, fapt ce împiedică începerea urmăririi penale, prin ordonanța procurorului în procuratura Orhei, Alexandru Macovei, s-a refuzat în pornirea urmăririi penale, fiind clasat dosarul penal nr.1-1532/2013 pe motivul că a intervenit decesul făptuitorului.

Invocă că deși, este constatată vinovăția secretarului Consiliului satului Pohorniceni r-nul Orhei în perioada respectivă, însă totodată a survenit o situație obiectivă de imposibilitate de obținere a sentinței penale.

Dacă s-ar admite o soluție pur formalistă acest fapt ar însemna că eroarea judiciară comisă, a cărei înlăturare se urmărește, să rămână în ființă, ceea ce este pe de o parte de neconceput, iar pe de altă parte ar însemna o limitare în substanță a dreptului revizuentului la acces la justiție, astfel după cum a fost interpretată noțiunea de limitare în substanță de către CtEDO.

Prin urmare, avînd în vedere faptul că, instanța de apel și-a motivat soluția pe faptul că nu a existat decizie a Consiliului Pohorniceni de admitere a schimbului de terenuri dintre dînsa și Primăria Pohorniceni, deoarece conform procesului-verbal la 11 septembrie 2009 consilierii au votat împotriva acestei cereri, iar la 30 aprilie 2010 decizia din 11 septembrie 2009 a fost lăsată fără modificări, iar ulterior, prin ordonanța procurorului în procuratura Orhei din 10 februarie 2014 s-a constatat că a fost comisă o infracțiune în legătură cu pricina care se judecă, și anume, a fost falsificat procesul-verbal al ședinței Consiliului Pohorniceni din 11 septembrie 2009, pe care s-a bazat instanța, consideră că decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2012 urmează a fi revizuită în temeiul art.449 lit. a) CPC.

Totodată, consideră că ordonanța procurorului din 10 februarie 2014 ține loc de sentință penală, deoarece infracțiunea comisă de Elena Marițoi și constatată prin ordonanța menționată nu poate fi constatată prin sentință penală irevocabilă, întrucît a intervenit decesul făptuitorului și această circumstanță constituie temei de excludere a urmăririi penale.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Capațîna Elisaveta împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2012.

La 21 ianuarie 2015 Capațîna Elisaveta a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, admiterea cererii de revizuire și soluționarea prin decizie a problemei în fond

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerînd-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că o dată cu decesul făptuitorului Elena Marițoi, au intervenit circumstanțe ce împiedică începerea urmăririi penale, respectiv, prin ordonanța procurorului în procuratura Orhei, Alexandru Macovei, a fost refuzat în pornirea urmăririi penale și s-a clasat dosarul penal nr.1-1532/2013 pe motivul că a intervenit decesul făptuitorului.

Prin urmare, insistă că deși, este constatată vinovăția secretarului Consiliului satului Pohorniceni raionul Orhei, însă este o situație obiectivă de imposibilitate de obținere a sentinței penale.

Invocă că dacă s-ar admite o soluție pur formalistă acest fapt ar însemna că eroarea judiciară comisă, a cărei înlăturare se urmărește, să rămână în ființă, ceea ce este pe de o parte de neconceput, iar pe de altă parte ar însemna o limitare în substanță

a dreptului revizuentului la acces la justiție, astfel, după cum a fost interpretată noțiunea de limitare în substanță de către CtEDO.

Suplimentar, menționează că reieșind din prevederile pct. 13 a Hotărârii Plenului CSJ nr.2 din 15 aprilie 2013, cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a legislației procedurale la examinarea pricinilor civile în ordine de revizuire, în temeiul de revizuire prevăzut de art. 449 lit. a) urmează a fi inclusă și situația în care există circumstanțe care indică direct la faptul că, unul din subiecți a comis o infracțiune în legătură cu judecarea pricinii, însă în virtutea unor împrejurări obiective nu pot fi constatate prin sentință penală irevocabilă.

În continuare, susține că Plenul Curții Supreme de Justiție exemplifică că, poate fi constatat faptul comiterii unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă, în baza actului organului de urmărire penală de încetare a urmăririi penale, fie în legătură cu intervenirea termenului de prescripție fie în legătură cu adoptarea actului de amnistie, iar în atare situație, aceste circumstanțe se vor încadra în rigorile prevăzute de art.449 lit. a) CPC.

Luînd în considerare că aceste circumstanțe sunt cu titlul exeplificativ (ambele fiind temeiuri de nereabilitare), consideră că și decesul persoanei în cazul constatării faptului comiterii unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă, în baza actului organului de urmărire penală de încetare a urmăririi penale, constituie temei de revizuire prevăzut de art. 449 lit. a) CPC.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014 a fost expediată în adresa recurente la 22 decembrie 2014, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 191), însă date care ar confirma și recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 27 ianuarie 2015 în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele dosarului drept temei de revizuire a deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2012, de către revizuientă au fost invocate prevederile art. 449 lit. a) CPC, ca înscris probator fiind anexată ordonanța procurorului din Procuratura Orhei de refuz în pornirea urmăririi penale și de clasare a procesului penal din 10 februarie 2014.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) CPC cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău corect a ajuns la concluzia de a respinge cererile de revizuire ca inadmisibilă, deoarece argumentele expuse în susținerea cererii de revizuire, cât și înscrisul anexat nu constituie temei prevăzut de art. 449 lit. a) CPC, aplicabil la caz.

În conformitate cu art. 449 lit. a) CPC, revizuirea se declară în cazul în care s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă.

Raportând la caz prevederile enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că cele invocate de către revizuent în susținerea cererii de revizuire nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 lit. a) CPC.

În sensul normei enunțate este important de înțeles ca pentru probarea temeiurilor de revizuire, în acest caz, forța probantă are doar sentința irevocabilă de condamnare, o condiție fiind ca însăși condamnarea să fie în legătură cu examinarea pricinii.

Aici, este de menționat și faptul că revizuirea este o cale de atac de retractare, prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecății în cazurile expres determinate de lege. Iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC.

Cu referire la prevederile enunțate, instanța de recurs remarcă că Curtea de Apel Chișinău, temeinic a apreciat că ordonanța de refuz în pornirea urmării penale și de clasare a procesului penal emisă de Procurorul în Procuratura raionului Orhei la 10 februarie 2014 nu poate constitui temei de revizuire în sensul invocat.

Aceasta deoarece chiar dacă prin ordonanța procurorului din 10 februarie 2014, prezentată de revizuiantă ca temei de revizuire, a fost stabilită fapta culpabilă imputată Elenei Marițoi, care activînd în calitate de secretar al Consiliului sătesc Pohorniceni raionul Orhei a falsificat procesul-verbal nr. 5 din 11 septembrie 2009 al ședinței ordinare a Consiliului sătesc Pohorniceni, prin înscrierea în acesta a datelor vădit false, care ulterior a stat la baza emiterii deciziei nr. 57.7 din 11 septembrie 2009, însă infracțiunea comisă de Elena Marițoi nu poate fi constatată prin sentința penală irevocabilă, întrucît a intervenit decesul făptuitorului, circumstanță, care în consecință, constituie temei de excludere a urmării penale.

Prin urmare, corect, instanța ierarhic inferioară, a ajuns la concluzia că argumentele invocate în cererea de revizuire nu se încadrează în prevederile art. 449 lit. a) CPC.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic argumentele recurente invocate împotriva încheierii recurate, deoarece acestea nu constituie temei de admitere a recursului și nu indică la ilegalitatea încheierii atacate, mai mult că acestea se combat prin constatările enunțate.

Față de considerentele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către Capațina Elisaveta.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Elisavetei Capațina împotriva Primăriei satului Pohorniceni raionul Orhei cu privire la obligarea eliberării actului administrativ solicitat și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva